

Βρυξέλλες, 28 Νοεμβρίου 2019
(OR. en)

14347/19

SOC 761
EMPL 575
EDUC 460
JEUN 136
ECOFIN 1057

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Επιτροπή Απασχόλησης
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων
Θέμα:	Ανασκόπηση της υλοποίησης των «Εγγυήσεων για τη Νεολαία» από την Επιτροπή Απασχόλησης (EMCO) – Βασικά μηνύματα Έγκριση

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες τα βασικά μηνύματα σχετικά με το ως άνω θέμα, όπως διαβιβάστηκαν από την Επιτροπή Απασχόλησης (EMCO).

Τα ανά χώρα συμπεράσματα που αντλήθηκαν από την ανασκόπηση της υλοποίησης των «Εγγυήσεων για τη Νεολαία», που πραγματοποιήθηκε από την EMCO, παρατίθενται στο έγγραφο 14347/19 ADD 1.

Τα συνοπτικά αποτελέσματα της υλοποίησης των «Εγγυήσεων για τη Νεολαία» παρατίθενται στο έγγραφο 14347/19 ADD 2.

Τα στοιχεία που αφορούν την παρακολούθηση των «Εγγυήσεων για τη Νεολαία» παρατίθενται στο έγγραφο 14347/19 ADD 3.

Καλείται η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων να εισηγηθεί στο Συμβούλιο «Απασχόληση, Κοινωνική Πολιτική, Υγεία και Καταναλωτές» (EPSCO) να εγκρίνει την ανασκόπηση της υλοποίησης των «Εγγυήσεων για τη Νεολαία» κατά τη σύνοδο της 10ης Δεκεμβρίου 2019.

Βασικά μηνύματα σχετικά με τις «Εγγυήσεις για τη Νεολαία»

Όταν οι Υπουργοί EPSCO συμφώνησαν σχετικά με τη σύσταση του Συμβουλίου για τη θέσπιση «Εγγυήσεων για τη Νεολαία» το 2013, η Επιτροπή Απασχόλησης (EMCO) επιφορτίστηκε με την παρακολούθηση της υλοποίησής τους.

Το 2016 και το 2018, το Συμβούλιο EPSCO ενέκρινε σειρά βασικών μηνυμάτων, τα οποία είχε υποβάλει η EMCO σε συνέχεια της παρακολούθησης που πραγματοποίησε. Στα μηνύματα αυτά επισημάνθηκε η σθεναρή δέσμευση των κρατών μελών να υλοποιήσουν τις «Εγγυήσεις για τη Νεολαία», καθώς και η ανάγκη να διατηρηθεί αυτή η δέσμευση μακροπρόθεσμα. Υπογραμμίστηκε η σημασία ισχυρών συμπράξεων εντός των κρατών μελών και ο κρίσιμος ρόλος των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης (ΔΥΑ). Σε παλαιότερα βασικά μηνύματα είχε επισημανθεί μια αλλαγή προσέγγισης σε διάφορα κράτη μέλη, τα οποία μετατόπισαν την προσοχή τους στην αναβάθμιση δεξιοτήτων και στους νέους που αντιμετωπίζουν πολλαπλά μειονεκτήματα. Η προσέλκυση των νέων που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης (ΕΕΑΚ) θεωρείται σημαντική πρόκληση για πολλά κράτη μέλη, αν και σε μικρότερο βαθμό για τα κράτη μέλη που είχαν καλλιεργήσει ισχυρά κίνητρα για τους νέους και τις νέες προκειμένου να εγγραφούν στα προγράμματα «Εγγυήσεις για τη Νεολαία». Επιπλέον, σε πολλά κράτη μέλη επισημάνθηκε η έλλειψη ολοκληρωμένης στρατηγικής για την εφαρμογή των «Εγγυήσεων για τη Νεολαία».

Η EMCO συνέχισε την παρακολούθηση στο πλαίσιο της πολυμερούς της εποπτείας, εστιάζοντας ιδιαίτερα στην ποιότητα των προσφορών και των προγραμμάτων πρακτικής άσκησης κατά την ανασκόπηση του Οκτωβρίου του 2019. Τα τωρινά βασικά μηνύματα αντλούν υλικό από τα αποτελέσματα της ανασκόπησης αυτής (της οποίας τα ανά χώρα συμπεράσματα περιλαμβάνονται στο παράρτημα). Επίσης, στο παρόν έγγραφο επισυνάπτονται τα ανά κράτος μέλος αποτελέσματα της διαδικασίας συλλογής στοιχείων για το 2018, ενώ προτάσσεται περίληψη των κυριότερων αποτελεσμάτων σε επίπεδο ΕΕ.

Οριζόντια συμπεράσματα από την ανασκόπηση της υλοποίησης των «Εγγυήσεων για τη Νεολαία» κατά το 2019

Παράλληλα με τη βελτίωση των μακροοικονομικών προοπτικών, βελτιώνεται και η κατάσταση των νέων στην αγορά εργασίας, πράγμα το οποίο επιτρέπει στα κράτη μέλη να επικεντρώνονται περισσότερο στην αντιμετώπιση των αναγκών της αγοράς εργασίας και στους νέους και τις νέες που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση. Οι «Εγγυήσεις για τη Νεολαία» εφαρμόζονται διαφορετικά μεταξύ των κρατών μελών, αλλά και μεταξύ των περιφερειών στο εσωτερικό των κρατών μελών. Τα κράτη μέλη έλαβαν μέτρα για να εντείνουν τις δραστηριότητες έγκαιρης παρέμβασης και προβολής, να εντάξουν υπηρεσίες για τη νεολαία ακολουθώντας μια προσέγγιση συγκέντρωσης υπηρεσιών σε ενιαίο σημείο επαφής ή για να συντονίσουν καλύτερα τις υπηρεσίες και για να συμπεριλάβουν τους εργοδότες και να συνάψουν εταιρικές σχέσεις με όλους τους βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς, με σκοπό ιδίως την παροχή εκλυστικών και αποτελεσματικών προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Τα μέτρα πρόληψης και ενεργοποίησης αποτελούν αμφότερα μέρος των «Εγγυήσεων για τη Νεολαία» στα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη έλαβαν επίσης μέτρα για να βελτιώσουν την ποιότητα της πρακτικής άσκησης. Επίσης, υπάρχει πιο ενεργή συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών απασχόλησης και των κοινωνικών υπηρεσιών. Οι ΔΥΑ έχουν βελτιώσει την παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών και τις έχουν προσαρμόσει περισσότερο στις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Η ανασκόπηση καταδεικνύει ότι τα μέτρα που εφαρμόζονται στο πλαίσιο των «Εγγυήσεων για τη Νεολαία» αποφέρουν καρπούς. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις όσον αφορά την ανάπτυξη στρατηγικών προβολής και εξατομικευμένων υπηρεσιών για τους νέους και τις νέες ΕΕΑΚ, οι οποίες πρέπει να αντιμετωπιστούν. Στα περισσότερα κράτη μέλη, οι νέοι και οι νέες με χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο κινδυνεύουν περισσότερο να καταστούν άνεργοι(-ες) ή να βρεθούν εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης. Συνεπώς, πολλές παρεμβάσεις επαναπροσδιορίστηκαν ώστε να στοχεύουν συγκεκριμένα τις πιο ευάλωτες ομάδες, όπως τους νέους και τις νέες που έχουν μικρή ή καθόλου εργασιακή εμπειρία, προέρχονται από οικογένειες μεταναστών ή αντιμετωπίζουν θέματα υγείας/κοινωνικές δυσκολίες, οι οποίοι(-ες) διατρέχουν υψηλό κίνδυνο να παραμείνουν σε βάθος χρόνου εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης. Λόγω των ιδιομορφιών των ομάδων που είναι περισσότερο απομακρυσμένες από την αγορά εργασίας, ενδεχομένως να χρειαστεί μεγαλύτερη προπαρασκευαστική φάση στις πιο περίπλοκες περιπτώσεις.

Τα κράτη μέλη έχουν λάβει μέτρα για να ενισχύσουν τις προσφορές των «Εγγυήσεων για τη Νεολαία» παρέχοντας εξατομικευμένο προσανατολισμό και εστιάζοντας περισσότερο στην έγκαιρη παρέμβαση σε ορισμένες περιπτώσεις. Έχουν καταβληθεί προσπάθειες για να ενθαρρυνθούν οι νέοι και οι νέες να ξεκινήσουν ή να επιστρέψουν στην εκπαίδευση ή την κατάρτιση, καθώς και για να τους προσφερθεί κατάλληλος επαγγελματικός προσανατολισμός και περισσότερες ευκαιρίες συμμετοχής στη μάθηση στον χώρο εργασίας και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας. Απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητες που προσφέρουν οι εκτιμήσεις αναγκών σε δεξιότητες και η πρόβλεψη δεξιοτήτων. Στο πλαίσιο της μελλοντικής ανάπτυξης προγραμμάτων «Εγγυήσεων για τη Νεολαία», θα μπορούσαν να εξεταστούν πιο προορατικές προσεγγίσεις για τον μετριασμό του φαινομένου της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.

Αρκετά κράτη μέλη έχουν αναπτύξει ελπιδοφόρες προσεγγίσεις για τον εντοπισμό και την **προσέλκυση νέων ΕΕΑΚ**, αξιοποιώντας καινοτόμα εργαλεία επικοινωνίας και προβολής (μέσα κοινωνικής δικτύωσης, κινητές μονάδες, κοινωνική εργασία στον δρόμο, διαμεσολαβητές για τη νεολαία), καθώς και τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών που επιτρέπουν τη σύνδεση διαφόρων βάσεων δεδομένων για να διευκολύνεται η παρακολούθηση των ΕΕΑΚ, να χαρτογραφούνται οι ανάγκες τους και η χρήση των υπηρεσιών από πλευράς τους. Ωστόσο, για πολλά κράτη μέλη, η εξεύρεση κατάλληλων λύσεων με τις οποίες θα τηρούνται οι κανόνες προστασίας δεδομένων παραμένει εμπόδιο στις προσπάθειές τους να προσεγγίσουν καλύτερα τους νέους και τις νέες ΕΕΑΚ, καθώς και τους ανθρώπους από ευάλωτες ομάδες που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη για εξατομικευμένες υπηρεσίες. Παρά τις προσπάθειες αυτές, το ποσοστό του πληθυσμού ΕΕΑΚ ή ορισμένων υποομάδων (όπως τα οικονομικά μη ενεργά άτομα ή οι νέοι και νέες που αντιμετωπίζουν πολλαπλά εμπόδια) που εντάχθηκαν σε προγράμματα «Εγγυήσεων για τη Νεολαία» παραμένει σχετικά χαμηλό σε ορισμένα κράτη μέλη.

Οι ισχυρές **συμπράξεις** με βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση του προγράμματος αποτέλεσαν ουσιώδες μέρος των «Εγγυήσεων για τη Νεολαία» στα περισσότερα κράτη μέλη. Η συνεργασία μεταξύ των δημόσιων αρχών που είναι αρμόδιες για την εφαρμογή των «Εγγυήσεων για τη Νεολαία» και των παρόχων υπηρεσιών, καθώς και μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης, έχει ενισχυθεί, αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις θα μπορούσε να βελτιωθεί περαιτέρω. Η χρήση ολοκληρωμένης ή συντονισμένης παροχής υπηρεσιών, π.χ. με προσεγγίσεις όπως η εξυπηρέτηση σε ενιαίο σημείο επαφής, έχει αυξηθεί, αλλά υπάρχει περιθώριο για περαιτέρω βελτιώσεις όσον αφορά τον συντονισμό της απασχόλησης, της εκπαίδευσης και των κοινωνικών υπηρεσιών για τη στήριξη ιδίως των ευάλωτων νέων.

Σε ορισμένα κράτη, παρέχονται και επικαιροποιούνται τακτικά **εξατομικευμένα σχέδια δράσης**. Επιπλέον, ορισμένα κράτη μέλη πραγματοποιούν εκτιμήσεις αναγκών της αγοράς εργασίας. Ωστόσο, θα πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες για την περαιτέρω βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ΔΥΑ, εξασφαλίζοντας επαρκή επίπεδα στελέχωσης και ενισχύοντας την ικανότητά τους να προσφέρουν συστηματικά εξατομικευμένη παροχή συμβουλών και σχεδιασμό δράσεων σύμφωνα με τα προφίλ των διαφόρων ατόμων που αναζητούν εργασία.

Τα περισσότερα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα όσον αφορά την **ποιότητα των προσφορών** στο πλαίσιο των «Εγγυήσεων για τη Νεολαία». Ορισμένες χώρες θεωρούν ότι οι προσφορές που οδηγούν στην απασχόληση είναι καλής ποιότητας· άλλες δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στην εξασφάλιση ποιοτικών θέσεων μαθητείας και πρακτικής άσκησης, με σκοπό την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και την ενθάρρυνση της συνεχούς εκπαίδευσης. Ορισμένα κράτη μέλη ορίζουν τις προσφορές εργασίας ως «ποιοτικές» εφόσον διαρκούν τουλάχιστον έξι μήνες.

Οι **θέσεις πρακτικής άσκησης** προσφέρονται τόσο στο πλαίσιο των «Εγγυήσεων για τη Νεολαία» όσο και εντός ενός ευρύτερου πλαισίου ενεργών πολιτικών για την αγορά εργασίας. Τα πλαίσια πρακτικής άσκησης τείνουν να διαφέρουν σημαντικά ανά την ΕΕ και, σε ορισμένες περιπτώσεις, η συμμόρφωση με τις αρχές του ποιοτικού πλαισίου για τις περιόδους άσκησης εξακολουθεί να χρειάζεται βελτίωση.

Σε ορισμένα κράτη μέλη, **έχει θεσπιστεί η πιστοποίηση των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ)** προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητά τους στο πλαίσιο των «Εγγυήσεων για τη Νεολαία». Αρκετές ΔΥΑ διεξάγουν τις δικές τους αξιολογήσεις για να εξασφαλίσουν την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Ένα άλλο ζήτημα που τέθηκε κατά την ανασκόπηση αφορά τη **βιωσιμότητα** της χρηματοδότησης των μέτρων και των προγραμμάτων των «Εγγυήσεων για τη Νεολαία», ιδίως την εξάρτησή τους από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και τη συνέχειά τους πέραν της τρέχουσας περιόδου προγραμματισμού. Σε ορισμένες περιπτώσεις, θα ήταν αναγκαία μια πιο στρατηγική προσέγγιση, η οποία θα βασίζεται λιγότερο σε ad hoc μέτρα και έργα.

Η σημασία ενός αξιόπιστου συστήματος **παρακολούθησης και αξιολόγησης** γίνεται ολοένα και πιο αντιληπτή. Οι χώρες πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους ώστε να βελτιώσουν την ικανότητά τους να παρακολουθούν την κατάληξη των νέων που εγκαταλείπουν το πρόγραμμα «Εγγυήσεις για τη Νεολαία» και να έχουν εικόνα της πορείας των συμμετεχόντων μετά το πρόγραμμα, προκειμένου να αξιολογούν καλύτερα τον αντίκτυπο. Ορισμένα κράτη μέλη θεσπίζουν συστήματα παρακολούθησης που συνδέουν διαφορετικά διοικητικά δεδομένα, ενώ σε άλλες χώρες υπάρχουν ακόμη ζητήματα προστασίας των δεδομένων που πρέπει να αντιμετωπιστούν.

Τα κράτη μέλη αξιοποιούν τις ευκαιρίες που προσφέρει η αμοιβαία μάθηση μεταξύ των κρατών μελών, η Υπηρεσία Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της Επιτροπής και οι διεθνείς φορείς (συμπεριλαμβανομένου του ΟΟΣΑ), για την καλύτερη κατανόηση της κατάστασης των ΕΕΑΚ και της αποτελεσματικότητας των μέτρων.